

PROBLEMS IN THE TRAINING OF STUDENTS IN SURGICAL CARE

Miloslava Ilieva

Medical University-Sofia, Faculty of Public Health, Bulgaria, m.ilieva@foz.mu-sofia.bg

Abstract: According to the Medical Standard of Surgery, health care professionals perform general medical and specific activities according to the specifics of the clinic / ward in which they work, supporting the doctor's activities and performing the manipulations assigned by him independently or under his control, according to their competence. The training of students in the specialty "nurse" in surgical care is aimed at acquiring knowledge and skills to monitor the general condition of the patient and to perform special care in the preoperative and postoperative period. From particular importance is also the development of decision-making competencies in emergencies in surgery, as well as the timely detection of complications that can endanger the patient's life. The aim of the present study is to identify student' training needs for surgical care. A survey was conducted of 120 students majoring in "nursing" who are studying at the Faculty of Public Health of MU-Sofia. The results show the need to introduce modern methods and tools to provide conditions for the acquisition of knowledge and skills needed to perform quality surgical care. Emphasis needs to be placed on the development of professional behavior of students as a condition for the formation of professional competencies. In training in surgical care, students must acquire knowledge and skills for clinical observation of patients with surgical diseases. It is also important to provide students with the opportunity to gain confidence in manipulative skills, dressing techniques and dealing with emergencies in surgery. The good organization of the clinical practice and the undergraduate internship is a guarantee for the active participation of the students in the real practice of the surgical wards. Students need qualified mentors to actively participate in their practical training. The development of mentoring in the training of students in surgical care is a guarantee for improving the quality of education. Students need support and encouragement for professional realization in the field of surgical care. Attracting and retaining young people in the field of surgical care should start during university studies. The motivation for the choice of surgical care must be maintained on the basis of good theoretical and practical training. It is necessary to develop projects in which to involve students, setting them individual tasks for mastering the standard models developed and applicable in surgical care.

Keywords: surgical care, students, training

ПРОБЛЕМИ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО НА СТУДЕНТИТЕ ПО ХИРУРГИЧНИ ГРИЖИ

Милослава Илиева

Медицински университет-София, Факултет по Обществено здраве, България,
m.ilieva@foz.mu-sofia.bg

Резюме: Съгласно Медицинския стандарт по хирургия, професионалистите по здравни грижи извършват общомедицински и специфични дейности съобразно спецификата на клиниката/отделението, в което работят, като подпомагат дейността на лекаря и извършват назначените от него манипулации самостоятелно или под негов контрол, съобразно своята компетентност. Обучението на студентите от специалност „медицинска сестра“ по хирургични грижи е насочено към усвояване на знания и умения за извършване на наблюдение на общото състояние на пациента и за извършване на специални грижи в предоперативния и в следоперативния период. От особено значение е също така развитието на компетенции за вземане на решения при спешни състояния в хирургията, както и навременното откриване на усложненията, които могат да застрашат живота на пациента. Целта на настоящото изследване е да се установят потребностите на студентите от обучение по отношение на хирургичните грижи. Проведено е анкетно проучване на 120 студенти от специалност „медицинска сестра“, които се обучават във Факултета по Обществено здраве на МУ-София. Резултатите показват необходимостта от въвеждане на съвременни методи и средства за да се осигурят условия за усвояване на знанията и уменията, които са необходими за да се извършват качествени хирургични грижи. Акцент е необходимо да се постави върху развитието на професионалното поведение на студентите, като условие за формиране на професионални компетенции. При обучението по хирургични грижи студентите трябва да усвоят знания и умения за клинично наблюдение на пациентите с хирургични заболявания. От значение е също така да се осигури възможност на студентите да придобият увереност в манипулативните умения, превързочната техника и справяне със спешните състояния в хирургията. Добрата

организация на клиничната практика и преддипломния стаж е гаранция за активното участие на студентите в реалната практика на хирургичните отделения. Студентите имат потребност от квалифицирани наставници, които да участват активно в практическото им обучение. Развитието на наставничеството при обучението на студентите по хирургични грижи е гаранция за повишаване качеството на обучението. Студентите имат потребност от подкрепа и насърчаване за професионална реализация в сферата на хирургичните грижи. Привличане и задържане на младите хора в областта на хирургичните грижи трябва да започне още по време на университетското обучение. Мотивацията за избора на хирургичните грижи трябва да се поддържа на основата на добра теоретична и практическа подготовка. Необходимо е разработването на проекти, в които да се включват студентите, като им се поставят индивидуални задачи за усвояване на стандартните модели, разработени и приложими в хирургичните грижи.

Ключови думи: хирургични грижи, студенти, обучение

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Съгласно Медицинския стандарт по хирургия, професионалистите по здравни грижи извършват общомедицински и специфични дейности съобразно спецификата на клиниката/отделението, в което работят, като подпомагат дейността на лекаря и извършва назначените от него манипулации самостоятелно или под негов контрол, съобразно своята компетентност. Спецификата на медицинското образование е такава (Младенова, С., 2020), че практическите занятия в повечето случаи следват неоретичните, при които обучаваните получават необходимата информация, служеща им като база за формиране на практически умения. Обучението на студентите от специалност „медицинска сестра“ по хирургични грижи е насочено към усвояване на знания и умения за извършване на наблюдение на общото състояние на пациента и за извършване на специални грижи в предоперативния и в следоперативния период. От особено значение е също така развитието на компетенции за вземане на решения при спешни състояния в хирургията, както и навременното откриване на усложненията, които могат да застрашат живота на пациента. Клиничната практика, която протича в реални болнични условия е от съществено значение за затвърждаване на теоретичните знания на студентите и за формиране на самостоятелно професионално мислене.

Целта на настоящото изследване е да се установят потребностите на студентите от обучение по отношение на хирургичните грижи.

2. МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

Проведено е анкетно проучване на 120 студенти от специалност „медицинска сестра“, които се обучават във Факултета по Обществено здраве на МУ-София. Проучването е проведено през учебната 2020/2021 година.

Резултати и обсъждане. В рамките на Бакалавърската програма за специалност „медицинска сестра“, студентите изучават учебната дисциплина „Сестрински грижи при хирургични заболявания“, която има за цел да предостави на студентите определен обем от теоретични знания, както и студентите да усвоят практически умения за извършване на хирургични сестрински грижи. Анализират се и разкриват проблемите в теоретичното и практическото обучение на студентите по хирургични грижи е възможност да се подобри качеството на обучение и да се постигнат по-добри резултати от студентите при практическата реализация клиниките и отделенията по хирургия.

Табл.1 Мнение на студентите относно достатъчност на теоретичната подготовка по хирургични грижи

Отговор	Отн. дял
Категорично „да“	10,00%
В известна степен „да“	22,00%
Не мога да преценя	12,00%
Не е достатъчна	56,00%

Според по-голямата част от анкетирания студенти – 56,00%, теоретичната подготовка не е достатъчна за да се развият по-нататък практическите умения. Мнението на студентите показва необходимостта от предоставяне на повече и по-достъпни знания от сферата на хирургичните грижи, на основата на които да се натрупва практическия опит. Хирургичните грижи са интересна и атрактивна област за студентите, но те трябва да получат този обем от знания, които са им необходими за да могат да се справят с практическите задачи.

Табл. 2 Мнение на студентите относно достатъчност на практическата подготовка по хирургични грижи

Отговор	Отн. дял
Категорично „да“	18,00%
В известна степен „да“	24,00%
Не мога да преценя	4,00%
Не е достатъчна	54,00%

Отговорите на този въпрос са сходни с предходния. Това означава, че за студентите, както теоретичната, така и практическата подготовка не е достатъчна за да могат пълноценно да се включват при провеждане на клиничната практика в болнични условия. Практическото обучение на студентите в практичния кабинет има за цел да се усвоят и затвърдят уменията, които са необходими на медицинската сестра при асистиране на хирурга и при самостоятелно извършване. Познаването и използването на хирургическите инструменти, консумативи и материали изисква продължителна подготовка и затвърждаване на уменията.

Табл. 3 Самооценка на студентите относно подготовката им за справяне на алгоритъм при пациент в спешно хирургично състояние

Отговор	Отн. дял
Да	6,00%
Не	16,00%
Не се чувствам достатъчно подготвен	78,00%

Студентите определено не се чувстват достатъчно подготвени за да се справят с регламентирания алгоритъм при приемане на пациент със спешен хирургичен проблем. Тези резултати показват необходимостта от по-задълбочена теоретична и практическа подготовка на студентите по отношение на спешните състояния и изучаването на стандартните алгоритми въведени в спешната медицинска практика. Необходимо е също така развитието на клинично мислене при студентите за да могат успешно да се справят със ситуации, при които медицинската сестра носи отговорност за бързината и точността на взетите решения.

Мнението на студентите, относно увереността им при извършване на грижи за пациенти в спешни състояния, е представено на следващата таблица 4.

Табл. 4 Степен на увереност на студентите за грижите и дейностите при пациент в спешно хирургично състояние

Отговор	Отн. дял
Да, напълно съм уверен	6,00%
Не съм уверен	18,00%
Необходими са ми повече знания и умения за да бъда сигурен и уверен	76,00%

Увереността на студентите по отношение на грижите и дейностите при пациент в спешно хирургично състояние се изгражда на основата на повече знания и усвояването на повече умения. За да бъдат добре подготвени и уверени, студентите трябва да имат условия да разглеждат различни казуси от практиката и да се използват съвременните аудиовизуални средства за да се онагледят учебния процес. Увереността на студентите е важен показател за усвоените знания и умения, които са основата за да може да се извършва практическо обучение с реален пациент.

Мнението на студентите по отношение на значимостта на различните форми на обучение за усвояване на знания и умения по хирургични грижи е представено на таблица 5.

Табл. 5 Значимост на формите на обучение за хирургичните грижи

Отговор	Отн. дял
Лекции	32,00%
Клинична практика	50,00%
Упражнение	18,00%

Според половината от анкетирания студенти, с най-голямо значение за усвояване на знания и умения по хирургични грижи е клиничната практика. Реалната практика, при която студентите могат да участват в грижите за пациенти с хирургични заболявания има най-голямо значение за усвояването на знанията и уменията по хирургични грижи. Ето защо е необходимо да се търсят нови подходи при обучението по хирургични грижи на студентите от специалност „медицинска сестра“.

3. ИЗВОДИ И ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Хирургичните грижи са специфична област от здравните грижи, които са свързани с много сериозни отговорности на медицинска сестра, като се изисква професионална квалификация за наблюдение на общото състояние на пациента, бърза и точна оценка на потребностите от грижи и извършване на точни и прецизни хирургични грижи. За да се постигнат тези резултати при обучението на студентите от специалност „медицинска сестра“ е необходимо да се прилагат съвременни методи и подходи за усвояване на теоретичния материал по хирургични грижи. Усвояването и затвърждаването на манипулативните и практически умения по хирургични грижи е необходимо да се извършва чрез методи и средства, които да позволят на студентите да се чувстват сигурни и уверени в своите компетенции.

ЛИТЕРАТУРА

- Василева, Н. (2015). Професията медицинска сестра – мотивация и призвание, София.
- Делийски, Т. (2017), Оперативна, обща и специална хирургия. Хирургични грижи, София.
- Димитрова, А. (2020). Организация и управление на интензивните грижи, ЦМБ, МУ – София
- Димитрова, А. (2019). Мениджмънт на грижите при изгаряне, ЦМБ-МУ – София.
- Желева, Е. (2008). Общи и специални сестрински грижи, ЕКС-ПРЕС, Стара Загора.
- Илиева, М., (2019). Здравни грижи при пациенти с коремна травма, ЦМБ, МУ-София.
- Милчева, Х. (2009). Основи на сестринските и акушерските грижи, Стара Загора.
- Милчева, Х. (2019). Креативен стил в обучението на здравните професионалисти – път към европейска интеграция, Лакс бук, Пловдив.
- Младенова, С. (2020). Методика на обучението по практика по специалностите от професионално направление „Здравни грижи“, ЦМБ, МУ-София.
- Петрова, Г., & Тодорова, М. (2006). Медицинска педагогика (учебно-практическо ръководство), Пловдив